

AEJMELAEUS, SALME: Kaksi lakeutta : isovanhempieni tarina. Karisto 1989

jatko-osa:

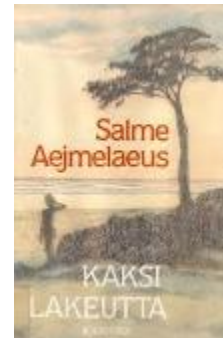
Marraskuun vuokot : vanhempieni tarina. Karisto 1991

Sukuromaanit kirjailijan isovanhemmista ja vanhemmista Karjalassa ja Pohjanmaalla 1800-luvulta 1900-luvun alkupuolelle.

AHO, ELISABETH: Tammien kartano. Karisto 1996

Valtiomies Gustav Landau rakennuttaa Vantaan Hämeenkylässä komean kartanon. Siellä varttuu neidoksi hänen vanhin tyttärensä Anna, josta tulee aikanaan hämeenlinnalaisen pikkuvirkamiehen vaimo ja suurperheen toimelias emäntä. Miljöö ja henkilöt ovat todellisia, tapahtumat fiktiivisiä.

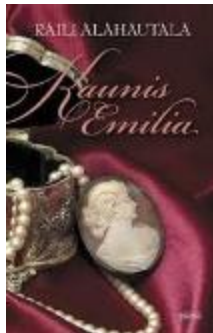

AHO, ELISABETH: Valkea kuin uni : historiallinen romaani Urajärven kartanosta vuosilta 1830-1851. Otava, 2000

Urajärven kartano –sarjan jatko-osat:

Lilly : historiallinen romaani 1861-1918. Otava 2002

Kartanon tiellä : historiallinen romaani 1887-1917. Otava 2006

Hämeessä sijaitseva Urajärven kartano on sarjan näyttämönä. Sofia on vain 15-vuotias avioituessaan Axel von Heidemanin kanssa eikä tunnu koskaan kasvavan aikuiseksi. Lilly on kartanon tytär, joka ajaa naisten äänioikeutta ja pitää kartanolla keskustelu- ja lukupiirejä. Lillyn Hugo-veli puolestaan osoittaa liian suurta kiinnostusta kartanon sisäpiikaa kohtaan, joka naitetaan kiireesti suutarille.

AHO, JUHANI: Helsinkiin. Suomalaisen kirjallisuuden seura 1889

Ylioppilas Antti Ljungberg haluaa kokea vapauden huumaa laivamatkalla Lappeenrannasta Helsinkiin, mutta johdattaako kyyninen Kalle hänet vallan pahoille teille? Matkatoverina on kuitenkin suoraselkäinen papiksi opiskeleva Pekka.

AHO, JUHANI: Kevät ja takatalvi. WSOY 1920

Antero Hagman on papin poika ja tuore maisteri, joka joutuu tekemään valintaa aatteiden välillä. Ensin hän on kalevalaisuuden ihailija ja vaatii sananvapautta ja oikeuksia suomen kielelle, mutta liittyy myöhemmin ankaraa uskonnollisuutta kannattaviin pietisteihin.

AHO, JUHANI: Papin tytär; Papin rouva. Suomalaisen kirjallisuuden seura 2000

Maalaispapin tytär Elli kaipaa korkealle, mutta naiselle ei 1800-luvulla ole vapautta tarjolla. Pappilassa vieraileva ylioppilas Olavi Kalm tuntuu hengenheimolaiselta, mutta hän lähtee ja Elli taivutellaan naimisiin tulevan pastorin kanssa. Vuosia myöhemmin Kalm saapuu heidän luokseen vierailulle, mutta mitä siitä seuraa?

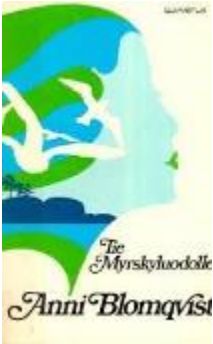
AHO, JUHANI: Rautatie. WSOY 1892

Juhani Ahon vuonna 1884 ilmestynyt esikoisteos. Matti ja Liisa kuulevat pappilassa puhetta rautatiestä ja yrittävät kuvitella sitä mielessään. Juhannuksena heillä on mahdollisuus käytännössä kokeilla junalla matkustamista, mutta pettymyshän se on.

ALAHAUTALA, RAILI: Kaunis Emilia. Päivä 2008

Ollaan Antrean kunnassa Vuoksen rantamilla. Kujalan orvoksi jääneet sisarukset joutuvat huutolaisiksi ja osa hyvinkin vaikeisiin oloihin. Emilia pääsee hyvään kotiin, mutta uhma ja katkeruus ajavat hänet jo seitsemäntoistavuotiaana harkitsemaattomaan avioliittoon.

ARONEN, EEVA-KAARINA: Maria Renforsin totuus. Teos 2005

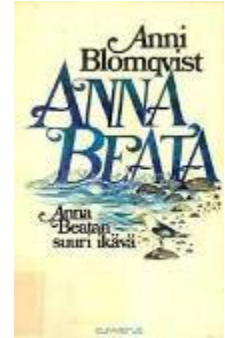
Porvarisneiti Maria Renfors matkustaa hetken mielenjohteesta Vienan Karjalaan, perhokalastusvälineet mukanaan. Matkan aikana hehkuu intohimo, joka päättyy tragediaan. Tarkkaa karjalaisten tapojen kuvausta.

BLOMQVIST, ANNI: Anna Beatan suuri ikävä. Gummerus 1980

Anna Beata –sarjan jatko-osat:

Anna Beata kohtaa rakkauden. Gummerus 1981

Anna Beata saa oman kodin. Gummerus 1984

Reippaan pikkupiian tie vie Pohjanmaan rannikkoseudulta Ahvenanmaan saaristoon. Hänen rakkaussuhteensa kyytipoika Jopin kanssa on kaunis, mutta lopulta Anna Beatan on otettava yksinään vastuu pienestä lapsestaan.

BLOMQVIST, ANNI: Tie Myrskyluodolle. Gummerus 1974

Myrskyluoto-sarjan jatko-osat:

Luoto meressä. Gummerus 1975

Maija. Gummerus 1975

Meren voimia vastaan. Gummerus 1976

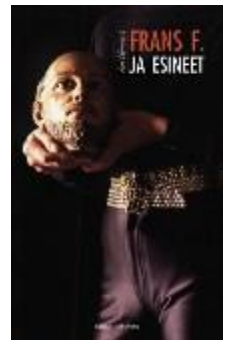
Hyvästi Myrskyluoto. Gummerus 1976

Saaristolaisten elämää Ahvenanmaalla 1800-luvulla. Maija on tottunut jo lapsena saariston ankaraan elämään, joten asettuminen kaukaiselle Myrskyluodolle Jannen vaimona ei ole ihan ylikäymätöntä. Avioliitto on onnellinen, mutta tulee päivä, jonka jälkeen Maijan on selvitävä yksin.

BLOMSTEDT, JAN: Frans F. ja esineet. Lurra Edition 2009

Frans F. on emigranttitaustainen kauppiaanpoika, teologi ja runoilija. Kuoleman lähestyessä hän kertoo elämästään ja ajatuksistaan kahdelle esineelle: intialaisen jonglöörin tikarille ja äitinsä yöpöydälle.

BÄRMAN, RAIMO: Kveenien rannat. FinnEpos 1991

jatko-osa:

Jäämeren soutajia. FinnEpos 1994

Romaanit kertovat suomalaisista Jäämeren soutajista Ruijassa 1840-luvulla.

CARLSON, KRISTINA: Maan ääreen. Otava 1999

Ylioppilas Lennart Falkin matkakertomus Amurinmaahan 1860-luvulla.

CARLSON, KRISTINA: William N:n päiväkirja. Otava 2011

Suomalaisen jäkälätutkijan William Nylanderin viimeinen vuosi Pariisissa on sairauden ja puutteen sävyttämä. Mikään ei kuitenkaan kahlitse asialleen omistautuneen vanhuksen hengen paloa.

CARPELAN, BO: Axel. Otava 1993

Romaani kertoo Axel Carpelanista (1868–1919) ja hänen ystävydestään Jean Sibeliuksen kanssa.

EHO, AULI: Anna Olsoni : pappilanneidistä kamreerskatädiksi. Mediapinta 2016

Pappisisä suunnitteli Annasta huushollerskaa jollekin perheen pojista, mutta älykäs Anna pääsi stipendin turvin tutustumaan kotitalousopetukseen Ruotsissa ja Isossa-Britanniassa ja perusti sitten vuonna 1891 Helsingin Kasvatusopillisen Keittokoulun. Aviomiehen mukana Anna muutti Viipuriin, missä seitsemästä lapsesta huolimatta ennätti toimia opettajana, kirjailijana, toimittajana, järjestövaikuttajana ja kunnallispoliitikkona.

GAVIN, CATHERINE: Linnoitus. WSOY 1964

Alexandra Gyllenlöv on kaunis suomalainen aatelistyttö, joka rakastaa isänmaataan yli kaiken. Entäpä, kun tielle sattuu komea amerikkalainen merikapteeni Brand Endicott? Rakkauskertomus ajoittuu Krimin sodan aikaan (1853-1856) ja siinä kuljetaan hilpeistä tansseista vankityrmiin.

HIETAMIES, LAILA: Sonja. Otava 1999

jatko-osat:

Valkoakaasiat. Otava 2000

Myrskypilvet. Otava 1995

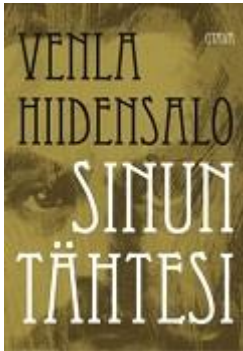
Satakielimetsä. Otava 1996

Viktoria. Otava 1997

Romaanisarja kuvaa aatelisneito Sonjan elämää 1800-luvun lopulta vuoteen 1917 Venäjän keisarin hovissa, jossa hän kohtaa muun muassa Mannerheimin.

HIIDENSALO, VENLA: Sinun tähtesi. Otava 2017

Taidemaalari Albert Edelfelt (1854-1905) pystyi maalaamaan vain rakastuneena, joten naisseikkailuja riitti. Harvoin Albert kuitenkaan oli tyytyväinen töihinsä, koska aiheet ja tyyli vaatimukset tulivat mesenaateilta ja teosten tilaajilta. Kansallistaiteilijan titteli ei häntä lämmittänyt. Taustalla vilahtelee Suomen kulttuurihistorian merkkihenkilöitä.

HILTUNEN, MARJA: Koivikon Agatha. Nordbooks 2014

jatko-osat:

Vainio-Tanin Agatha. Nordbooks 2016

Syksyllä 1864 Agathan isä kuolee, äiti lähtee Turkuun palvelukseen ja jää sille tielleen. 14-vuotias Agatha saa töitä eurajokelaisessa Juuselan talossa ja pääsee aikanaan talon emännäksi. Jo muutaman vuoden kuluttua hän jää kuitenkin leskeksi ja joutuu pakenemaan hurjaluontoista poikapuoltaan. Laitilalaisessa Vainio-Tanin talossa hän löytää turvapaikan ja kenties rakkaudenkin.

HOVIMÄKI: Ruotsin vallan iltarusko. Gummerus 1999

jatko-osat:

HOVIMÄKI: Keisarin auringon alla. Gummerus 2000

HOVIMÄKI: Heräämisen aika. Gummerus 2001

HOVIMÄKI: Oolannin sodasta sortovuosiin. Gummerus 2002

HOVIMÄKI: Päin nousevan Suomen rantaa. Gummerus 2003

HOVIMÄKI: Ei muuta kunniaa. Gummerus 2004

1700-luvun lopulta alkava romaanisarja Lindhofin aatelissuvun ja Sepän torpan perheenjäsenten vaiheista Suomen historian myllerryksissä ajoittuu pääosin 1800-luvulle. Viimeinen osa käsittelee 1900-luvun alkupuolta.

HÄMÄLÄINEN, HELVI: Sarvelaiset. WSOY 1947

Maanviljelijä- ja maakauppiassukujen vaiheita 1860-luvun Kannaksella ja Helsingissä.

ILMOLA, ILKKA: Ivan varusmestari. Mediapinta 2016

Maaorjan poika Ivan Ivkov joutuu Venäjän armeijan divisioonan mukana Suomen suuruhtinaskuntaan, missä lopulta päätyy Haminan Kadettikoulun kunnioitetuksi varusmestariksi. Venäjän poliittinen myllerrys ja Suomen sisällissota vaikuttavat suuresti myös Ivaniin ja hänen perheeseensä. Kirjailija on Ivanin jälkeläinen kolmannessa polvessa.

JÄRNEFELT, ARVID: Veljekset. Otava 1900

Valtion kirjallisuuspalkinnon vuonna 1900 saanut romaani kuvaa neljän veljeksen kautta erilaisia elämäntapoja ja erilaisia maailmankatsomuksia. Vastakkain on sivistyneistö ja työväestö, ruotsinkielisyys ja suomenkielisyys, kaupunki ja maaseutu.

KALLIO, KATJA: Yön kantaja. Otava 2017

Amanda Fredrika Aaltonen (1864-1918) oli oman aikansa naiseksi liian itsenäinen ja kapinoiva, joten hänet määriteltiin parantumattomasti mielisairaaksi ja passitettiin alle 30-vuotiaana Seilin saarelle. Olot olivat varsin karut, mutta eivät tyystin vailla ystävyyttä ja rakkautta.

KARINIEMI, ANNIKKI: Jakob Esaiaksenpojan Wenäjänretki : romaani Fellmanin mukaan. Otava 1974

Jakob Esaiaksenpoika Fellman muistelee vuonna 1829 tekemäänsä matkaa Vienen ja Kuolan alueille. Suurimman vaikutuksen teki tuolloin villi ja karu luonto.

KATAJA, VÄINÖ: Nälkätalvena : katovuoden kuvaus. Väylä 2014

Teos ilmestyi vuonna 1895 Satakunta-lehdessä nurkkaromaanina ja painettiin kirjaksikin, mutta jäi jostain syystä ilmestymättä. Vuonna 2014 löytyi kuitenkin yksi kappale keräilijän yksityiskirjastosta. Kirja kertoo eräästä pohjoisesta kyläyhteisöstä, jossa halla on vienyt kesän sadon. Henti Kumpula kehää ja kerjää työkseen, mutta aviomies vain makoilee. Onneksi entinen heila, rikas pohatta, auttaa.

KOMSI, ANNIKKI: Laula lapseni tämä laulu. SLEY-kirjat 1990

Romaani kanttorisuvun kolmesta sukupolvea 1800-luvulta 1900-luvulle.

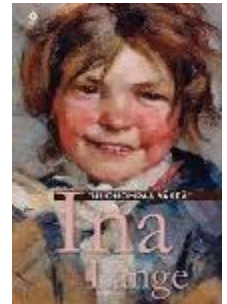
KÄHKÖNEN, PENTTI: Nälkämaan lapset: I

osa: Suuriruhtinaanmaassa. Saarijärvi-seura 1998

jatko-osa:

Nälkämaan lapset: II osa: Suuriruhtinaanmaasta. Saarijärvi-seura 2001

Uudistilaa raivataan ja rakennetaan, mutta nälkävuodet ovat 1800-luvun Suomessa ankarat. Edessä onkin lähtö Yhdysvaltoihin Oregoniin.

LAINEN, TOIVO H.: Vie minne tiesi 1. Kehitys 2000

jatko-osat:

Vie minne tiesi 2. Kehitys 2001

Vie minne tiesi 3. Kehitys 2002

Poriin sijoittuva trilogia alkaa 1850-luvulta ja päättyy 1950-luvulle. Sukupolvet vaihtuvat ja ottavat paikkansa kaupungin rakentajina, siirtyvät Kuoppakaupungista tehdaskaupunkiin. Jokaista koskettavat maan ja maailman suuret tapahtumat: työväenliike, kansalaissota, maailmansodat.

LANGE, INA: "Huonompaa" väkeä. Faros 2010

Lauttasaarelaisen Kaisan ja hänen tyttärensä Nadjan elämää 1800-luvun loppupuolella Helsingissä ja Pietarissa. Yhteiskuntakritiikkiä.

LANGE, INA: Kertomuksia Suomesta. Faros-kustannus 2013

Kirjan novellit kuvaavat kaunistelematta vähäosaisten elämää 1800-luvun Suomessa. Naisten ja lasten osana on kokea rakkaudettomuutta ja yksinäisyyttä, sillä vähätkin unelmat murskautuvat.

LAVIJÄRVI, MIKKO: Pumpulienkeli. Traff 2010

Finlaysonin tehdas oli Tampereella merkittävä tekijä. Anna on orporyttö, joka tulee sinne kutojaksi 14-vuotiaana ja kokee työn vaativuuden ja raskauden. Työyhteisön solidaarisuus auttaa kuitenkin jaksamaan.

LEVO, TUULA: Neiti Soldan. Otava 2000

Taiteilija Venny Soldan-Brofeldt oli kirjailija Juhani Ahon puoliso ja Vennyn Tilly-sisar puolestaan Ahon rakastajatar. Kuinka kolmiandraama hoidettiin?

LINNANKOSKI, JOHANNES: Laulu tulipunaisesta kukasta. WSOY 1948

Romanttinen kertomus Olavista, tukkijätkästä, joka hurmaa tyttöjä toisensa jälkeen idyllisessä Suomen maalaiskesässä.

LUNDBERG, ULLA-LEENA: Leo. Gummerus 1989

jatko-osat:

Suureen maailmaan. Gummerus 1991

Mitä sydän halajaa. Gummerus 1995

Sarja kertoo ahvenanmaalaisten merenkulusta alkaen 1870-luvun talonpoikaispurjehduksesta 1900-luvun alkupuolen valtameripurjehdukseen. Viimeisessä osassa eletään jo ruotsinlaivojen aikaa.

MANNINEN, KIRSTI & RAIVIO, JOUKO: Punavuoren keisarinna : salapoliisiseikkailu 1860-luvun Helsingissä. Otava 1990

jatko-osat:

Jumalan ruoska : salapoliisiseikkailu suurten nälkävuosien ajoilta. Otava 1991

Ruumisvaunut Bulevardilla : salapoliisiseikkailu vuoden 1869 Suomessa. Otava 1992

Murha Monrepoossa : salapoliisiseikkailu Viipurissa heinäkuussa 1871. Otava 1993

Kuolema ylioppilastalolla : salapoliisiseikkailu Helsingissä syystalvella 1872. Otava 1994

Stenvallin tapaus : salapoliisiseikkailu vuoden 1873 Helsingissä. Otava 1995

Opettajatar Matilda Ehrström selvittelee serkkunsa Johannes Caloniuksen avustuksella rikoksia 1800-luvun loppupuolella Helsingissä, Viipurissa ja Keski-Suomessa. Monia kulttuurihenkilöitä vilahtelee taustalla ja välillä liikutaan rikkaiden ja välillä köyhien parissa.

MATTILA, PÄIVI: Rakkaus väkevä kuin kuolema. Suomen lähetysseura 2017

Amalia on rohkea ja sinnikäs nainen, joka lähtee rakastettunsa perään Lounais-Afrikan lähetyskentille. Kirja perustuu tositahtumiin 1867-1906 Suomessa ja alueella, joka nykyisin on Namibiaa..

MAZZARELLA, MERETE: Ei kaipuuta, ei surua : päivä Zacharias Topleiuksen elämässä. Tammi 2009

Zacharias Topeliuksen monologi joulukuisena päivänä 1897: muistot sekaantuvat nykyhetkeen, erilaiset huolet täyttävät mielen.

MERILÄINEN, ANNELI: Menneisyyden mainingit. WSOY 1991

Romanttinen jännitysromaani naisesta, joka joutuu aikamatkalle 1850-luvun Kotkaan ja kohtaa monta mysteeriä.

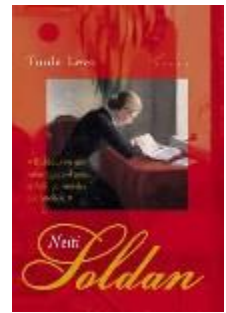
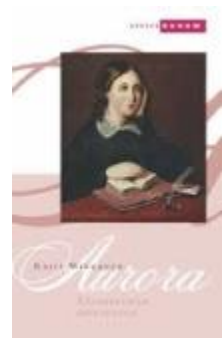
METSOLA, TUULIKKI: Silta-Anna, Jumalan timantti. Kirjaneliö 1991

Todellisuuspohjainen romaani Ahvenanmaalla 1800-luvulla eläneestä hengellisestä vaikuttajasta, Silta-Annasta.

MIKKANEN, RAILI: Aurora : keisarinnan hovineito. Otava 1998

Kirja kertoo Aurora Karamzinin vaiheista Helsingissä ja Pietarin hovissa alkaen hänen ensitanssiaisistaan 16-vuotiaana ja päättyen pojan syntymään vuonna 1839.

MISKO, ANNA: Mantsin poika. Colombina 1990

Romaani Laatokan rannoilla sijaitsevan Mantsin saaren kalastajien, munkkien ja virkamiesten elämästä 1800-luvulla.

MUILU, VILLE: Valkoinen täplä : kertomus Kuolan tutkimusretkestä v. 1887. Otava 1966

Kirja perustuu vanhan poromiehen Mellan-Petterin muisteluksiin. Petteri oli mukana Vega-tutkimusretkellä, jossa useat tunnetut suomalaiset tieteenharjoittajat tutkivat Kuolan niemimaan eläimistöä, kasvustoa, ja geologiaa.

MUSTONEN, ENNI: Paimentyttö. Otava 2013

Syrjästäkatsojan tarinoita -sarjan jatko-osat:

Lapsenpiika. Otava 2014

Emännöitsijä. Otava 2015

Ruokarouva. Otava 2016

Kirjasarjassa vierailaan suomalaisissa kulttuurikodeissa ja tarkkaillaan niiden elämänmenoa nuoren Ida Erikssonin silmin. Runoilija Zachris Topeliuksen huvilassa hän on pikkupiikana, kunnes saa pestin lapsenpiikaksi Aino ja Jean Sibeliuksen perheeseen. Sieltä hän etenee taloudenhoitajattareksi Edelfeltien perheeseen ja aikanaan itsenäiseksi yrittäjäksi, täyshoitolan pitäjäksi. Siellä Eino Leino ja L. Onerva

sekä monet muut kulttuurivaikuttajat. Sarjassa kuvataan toisaalta säätyeroja 1800- ja 1900-lukujen taitteessa Suomessa ja toisaalta nuoren naisen aikuistumista.

MÄKELÄ, HANNU: Kivi. Tammi 2010

Aleksis Kivi elää viimeisiä päiviään veljensä hoivissa vuonna 1872. Hän muistelee elämäänsä, saavutuksiaan ja vastoinkäymisiään.

NIEMINEN, KAIHO: Paavo ja Simo Kallioisen Suomen sota. WSOY 2003

Vuonna 1807 Kallioisen veljeksistä Paavo pakkovärvätään ruotsalaisten joukkoon ja Simo venäläisten. Puoli vuotta myöhemmin he kohtaavat sattumalta ja lähtevät yhdessä pakomatkalta kohti kotikylää.

NIEMINEN, KAIHO: Pakolaisten kuski. WSOY 2008

Kesällä 1868 joutuu hulltioksi tunnettu Matti kyyditsemään nälkäisiä kerjäläisiä pois kyliltä. Matkan aikana hän kokee elämän koko kirjon kavaline naisineen ja turmiollisine väkijuomineen.

OLLIKAINEN, AKI: Nälkävuosi. Siltala 2012

Katovuodet 1860-luvulla ajavat ihmiset mieron taipaleelle ympäri Suomea. Jotkut hankkivat ruokapalansa rikollisin keinoin, jotkut jakavat vapaaehtoisesti vähästäänkin.

ORANEN, RAIJA: Ackte! Teos 2016

Nuoren laulajalupauksen tie Pariisiin oopperan primadonnaksi ja edelleen New Yorkin Metropolitan oopperaan vaatii kovuutta, sinnikkyyttä ja uhrauksia. Samaan aikaan maailma ajautuu kohti sotaa ja Suomi taistelee itsenäisyydestä.

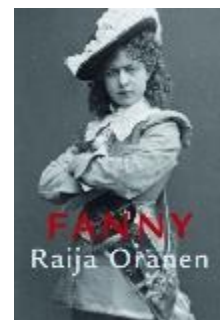
ORANEN, RAIJA: Aurora. Teos 2014

Kauniin Auroran elämä oli sadunhohtoinen: Pietariin keisarinna hovineidiksi, Venäjän rikkaimpiin kuuluvan miehen vaimoksi ja aikanaan takaisin Helsinkiin hyväntekijäksi. Taustalla on Suomen kansallinen herääminen.

ORANEN, RAIJA: Fanny. Teos 2008

Fanny on teatterimaailman kohukaunotar, mutta joutuu jättämään uransa solmittuaan avioliiton Paul Sinebrychoffin kanssa. Suomalaisen porvariston elämää 1800-luvun lopun ja 1900-luvun alun Helsingissä.

PELTONEN, JUHANI: Kuolemansairauteen rinnastettava syli-ikävä. WSOY 1991

Psykologinen romaani Suomen sodasta ja erään vankisaattueen matkasta kohti Venäjää.

POHJANEN, BENGT: Huutavan ääni. Perussanoma: Barents Publishers 1999

Romaani Lars Levi Lestadiuksesta (1800–1861), ruotsalaisesta papista, kasvitieteilijästä ja saamelaisuuden tutkijasta.

POHJOLA, MIKE: 1827. Gummerus 2016

Historiallista kauhufantasiaa. Turkulainen ylioppilas Elias Hellman palaa Karjalasta villi-ihminen Väinö mukanaan. Kun rakastettu Maria ihastuu Eliuksen sijasta Väinöön, on nuori mies valmis turvautumaan Saatanan apuun. Samana iltana Turku palaa.

POHJOLAN-PIRHONEN, URSULA: Viaporin kaunis Helena. WSOY 1973

Helena-sarjan jatko-osa:

Kapteeni ja pappilanneito. WSOY 1975

1800-luvun alkuun sijoittuvissa rakkausromaaneissa seikkaillaan Tukholmassa ja Suomessa Suomen sodan melskeissä ja koetaan mm. Viaporin antautuminen.

PÄTTIKANGAS, EIRA: Jokaisella kotinsa. Karisto 1999

Pienen pohjalaiskylän kauniilla postineidillä olisi sulhasehdokkaita tarjolla enemmänkin, mutta hän elättelee toiveita itsenäisen naisen elämästä. Niin postineidin kuin koko kyläyhteisön elämää koettelevat keisari Aleksanteri III:n 1800-luvun lopun venäläistämistoimenpiteet.

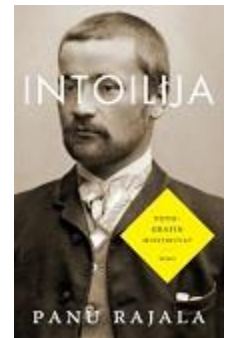
PÄTTIKANGAS, EIRA: Jäljet veräjällä. Karisto 2011

jatko-osa:

Vuodet kuin unta. Karisto 2013

Sitkeät pohjalaiset naiset selviävät niin torpassa kuin mahtitalossa kun miehet häipyvät reissuilleen. Tapahtumat sijoittuvat 1800-luvun loppupuolelle.

PÄTTIKANGAS, EIRA: Kirkas taivas, jäinen maa. Karisto 2001

Vaasalaisen merimiehen poika lähtee äitinsä kotipitäjään kiertäväksi suutariksi ja ajautuu laulutaitonsa ansiosta lukkariksi. Nälkävuodet ja kulkutaudit koettelevat kasvavaa perhettä, mutta ehkäpä ennen pitkää kirkastuu...

PÄTTIKANGAS, EIRA: Liian kaukana Amerikan ranta. Karisto 1995

Kristiinan mies lähtee Amerikkaan ja Kristiina jää odottamaan lasten kanssa matkalippua Amerikan kultamaahan.

RAJALA, PANU: Intoilija : fotografien muistikuvat. WSOY 2015

Elämäkertaromaani I. K. Inhasta (1865-1930), Suomen valokuvataiteen ensimmäisestä suuresta mestarista. Hän taltioi sekä kansanperinnettä ja maisemia että Suomen modernisaatiota, mutta jäi ikätoveriensä kuten Sibeliuksen ja Gallen-Kallelan varjoon.

RANTA-OJALA, VELI: Meritien maa. Koivu ja tähti 1990

Pohjanmaalaisen jokilaakson kylässä pelätään tulevaa. Rikkauksia tuonut tervakausi on 1860-luvulla jo ohi ja halla on vienyt sadon.

RUUSUVUORI, JUHA: Majuri Max. WSOY 1997

Kertomus Kreikan vapaustaistelussa ja Puolan kapinassa kunnostautuneen August Maximilian Myhrbergin (1797–1867) seikkailuista lumisen Oulun kujilta Pariisin vallankumouksen jälkeiseen myllerrykseen ja Turun yliopistokuppiloista merirosvojen matkaan.

RÄIKKÖNEN, ERKKI: Punainen harju 1. Weilin + Göös 1975

Pirkkala-epoksen jatko-osat:

Punainen harju 2. Weilin + Göös 1977

Punainen harju 3. Weilin + Göös 1979

Nokialle rakennetaan 1860-luvun lopulla paperitehdas, työväenyhdistys perustetaan, opetellaan kunnallista itsehallintoa. Vuosisadan vaihtuessa käydään toisaalta taistelua tsaarin sortovaltaa vastaan ja toisaalta työväestön ja torpparien oikeuksien puolesta. Työväenyhdistyksessä tapahtuu hajaantumista, kun aktivistit alkavat perustaa punakaarteja. Suomi itsenäistyy, mutta kansalaissota on edessä.

SAHLBERG, ARTO: He. WSOY 2010

1800-luvulle sijoittuva kertomus ison talon pojista, jotka päätyvät Venäjän ja Ruotsin välisessä sodassa eri puolille. Miten käy talon ja rakastetun? Mitä tekee talossa kasvanut serkkupoika?

SALOMAA, MARITA: Anna Charlotta ja elämä. Karisto 1983

Pietarissa kasvanut Anna Charlotta Vogel joutuu isänsä kuoleman jälkeen elättämään itsensä kotiopettajana, mm. Tampereella tehtailija Finlaysonin perheessä. Elämään sisältyy monia kipeitä käänteitä, kunnes Anna Charlotta pääsee opettajaksi vasta perustettuun kouluun Porissa.

SALOMAA, MARITA: Haaveiden harhaa. Karisto 1985

Kirjan päähenkilö on viipurilaisen kauppahuoneen perijä Hans Ebermann. Viihteellisessä tarinassa käydään läpi hänen suhdettaan isään, äitipuoleen, veljiin ja sisariin sekä vaimoihin ja rakastajattariin.

SANKARI, ANNIKKI: Kaislahden miniä. WSOY 1976

jatko-osat:

Kaislahden emäntä. WSOY 1977

Kaislahden Anna Kristiina. WSOY 1979

Romaanisarjassa seurataan talollisten elämää 1970-luvun Hämeessä mutta viimeisessä osassa palataan talon vanhan rouvan, isoäiti Anna-Kristiinan menneisyyteen 1800-luvulle.

STRÖMBERG, MIKAELA: Sophie. Schildts & Söderströms 2015

Romaani perustuu tositahtumiin eli Sophie von Behsen (1828-1886) elämään. Nuoruus Pietarin paraatikadulla vaihtuu avioliiton myötä maalaiselämään Suomen suurruhtinaskunnassa eikä se ole helppoa elämää.

TAPPER, HARRI: Loimu ja lumi : romaani vuodesta 1812, jolloin Moskova paloi. Atena 2012

Napoleonin joukot piirittävät Moskovaa. Venäjän hovi juhlii ja maaorjat kärsivät, raaka talvi vaatii veronsa kaikista köyhimmiltä. Suomalaisia komennetaan taisteluun ranskalaisia vastaan, mutta heitä ei tappaminen kiinnosta.

TERENTTILÄ, JAAKKO: Rauhaton ja vaahtopää. Gummerus 1951

Tosipohjainen kertomus runoilija Isa Aspista (1853–1872), jonka lupaava ura jäi keuhkotaudin vuoksi hyvin lyhyeksi.

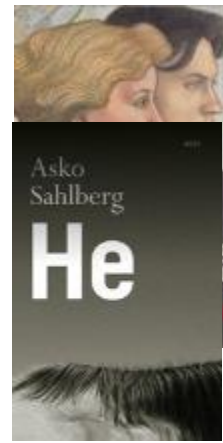
TERÄS, MILA: Jäljet. Karisto 2017

Helene Schjerfbeck (1862-1946) muistelee elämäänsä. Murheellista lapsuutta, onnellisia vuosia Pariisissa, arkista aherrusta Hyvinkäällä. Oman tyylin omaksumista, viimein myös tukijoiden löytymistä. Teksti on kuin runoa, mutta pohjautuu vahvasti elämäkertatietoihin.

TOIJANNIEMI, KAARINA: Vilhelmiina. Karisto 1987

jatko-osat:

Muutosten aika. Karisto 1988

Tuomaan tie. Karisto 1989

Romaanisarjan ensimmäisissä osissa kuvataan pohjanmaalaisen pappilan perheen elämää 1800-luvulla. Viimeisessä osassa perheen poika lähtee opiskelemaan Helsinkiin 1900-luvun alkuvuosina.

TOIJANNIEMI, KAARINA: Äitinsä tytär. Karisto 1992

Eteläpohjanmaalaisen vauraan talon emäntä on tottunut pitämään ohjokset käsissään, mutta yllättäen hän joutuukin vastatuksin tyttärensä kanssa.

TOSSAVAINEN, JOUNI: Vihtapaavo. Like 1999.

Tosipohjainen kuvaus runonlaulaja Paavo Korhosesta (1775–1840), jonka luona Elias Lönnrot kävi runonkeruumatkoillaan.

TUOMINEN, PIRJO: Hakaniemen kaunis Helene : romaani vuosilta 1878-1905. Tammi 1995

Säteilevän kaunis Helene de Jankewitsch astuu Helsingin seurapiireihin ja pääsee naimisiin rikkaaseen Stenbergin sukuun, jolla on komeat huvilat ja konepajat Hakaniemen rannalla. Sitten kuvioihin astuu kielletty rakkaus... Romaani perustuu Helene Stenbergin jälkeläisten säilyttämiin sukuarkistoihin.

TUOMINEN, PIRJO: Kenraalitar. Tammi 1989

Suuriruhtinaanmaa-sarjan jatko-osat:

Ruukinkartanon rouva. Tammi 1990

Hovikosken valtiatar. Tammi 1991

Nuori aatelisneito Junia Mannerstam naitetaan keski-ikäiselle venäläiselle kenraalille, mutta liitto päättyy eroon. Uusi mahdollisuus aukeaa toisen avioliiton myötä Kymenlaaksosta rappeutuneesta ruukinkartanosta, jonka itsevaltaiseksi valtiattareksi Junia nousee miehensä kuoleman jälkeen. Vieläkö on uusi onni tarjolla? Miten käy tehdaskylän sisällissodan pyörteissä?

TUOMINEN, PIRJO: Kotiopettaja. Tammi 2008

jatko-osa:

Naistenvälssi. Tammi 2009

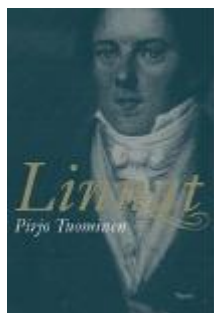
Maisteri Pontus Palen saapuu ruukinkartanoon kotiopettajaksi, mutta joutuu kuohuvien tunteiden ristiaallokkoon. Tapahtumat sijoittuvat 1830-luvulle.

TUOMINEN, PIRJO: Linnat. Tammi 2005

Bengt Magnus Björkman oli aikanaan Suomen rikkain mies ja ruukkien omistaja. Poika Lars eli Lasse puolestaan rakennutti Eurajoelle komean Vuojoen linnakartanon, mutta edes aateliset eivät voineet säästyä sydänsuruilta, kulkutaudeilta tai rahahuuilta.

TURUNEN, MARKKU: Kuikka-Koponen. Gummerus 1998

Romaani Itä-Suomessa 1800-luvulla eläneestä silmäkääntäjästä.

TUURE, LEILA: Espanjalainen rouva. Sunkirja 2016

Nuori kauppiamies Johan Lundahl palaa Espanjasta vaimo mukanaan. Kotikaupunki on juuri tuhoutunut suuressa tulipalossa, mikä vaikeuttaa nuoren rouvan kotiutumista.

TUURE, LEILA: Piiritanssi. Sunkirja 2009

Piiritanssi-sarjan jatko-osat:

Aleksandra ja Mikael. Sunkirja 2011

Daali ja kahvinpavut. Sunkirja 2013

Viimeiset tanssiaiset. Sunkirja 2014

Pori on 1840-luvulla Suomen tärkein satama ja Mikael Grönfors nuoruudestaan huolimatta yksi merkittävimmistä laivanvarustajista. Avioliitto Aleksandran kanssa on muuten onnistunut, mutta jälkipolvi aiheuttaa ongelmia. Daalia-tyttärestä tulee kuitenkin kauppahuoneen pelastaja siinä vaiheessa, kun purjelaivat väistyvät höyrylaivojen tieltä ja Venäjän varjo levittäytyy Suomen ylle.

TUURE, LEILA: Tummat ja valkeat tulet. Karisto 1993

jatko-osa:

Elämänkarkulainen. Karisto 1994

Porin torilla rinkeleitä myyvä Zuleima pääsee naimisiin Grönlundin varakkaaseen kauppiasperheeseen. Arjen myötä rakkaus avioliitossa haalistuu, mutta voiko silti antautua uuteen suhteeseen? Aikanaan Zuleiman poika Laurits pakenee syntyperäänsä liittyvää salaisuutta Sumatralle asti ja ryhtyy taidemaalariksi.

TÖRMI, KAARLO: Sivellin, sielu ja maisema : romaani Suomen taiteen kultakaudelta. Minerva 2011

Kuhmolainen kruununtorppari Renne Haverinen toimi vuonna 1829 Vienan Karjalassa oppaana kahdelle juuri Pariisista palanneelle taiteilijalle eli Louis Sparrelle ja Emil Wikströmille. Paanajärvellä he tapaavat taiteensa kanssa tuskailevan Akseli Gallen-Kallelan. Herkullisia näkemysten yhteentörmäyksiä.

UTRIO, KAARI: Hupsu rakkaus. Amanita 2017

Vuonna 1832 nuori merikapteenin leski Hedda Becke saapuu serkkunsa Noran seuraneidiksi Helsinkiin. Nora on itsekeskeinen ja hemmoteltu kaunotar, jolle on isän kuoltua luvassa suuri perintö ja sulhasia valittavaksi asti – tai niin hän luulee. Heddalle taas tulevaisuus ei lupaa juuri muuta kuin pysyttelyä taustalla panemassa asioita kuntoon – tai niin hän luulee.

UTRIO, KAARI: lisalmen serkku ja muita kertomuksia. Tammi 1996

Kirja sisältää seuraavat pienenromaanit: lisalmen serkku, Luisa, Agneta rakastuu, Rakas Thea, Ihana köyhyys, Ruusukupit ja Rautailija. Kertomukset käsittelevät säätyläisten ja seurapiirien elämää 1800-luvulla, jolloin teollistuminen on alkamassa.

UTRIO, KAARI: Ilkeät sisarpuolet. Tammi 2007

Turku palon jälkeen monet suuntaavat Helsinkiin. Larry Winter haaveilee kirjapainosta, Emilia ja Matilda Dalman hyvästä avioliitosta ja suloinen sisarpuoli Beata – mistä?

UTRIO, KAARI: Oppinut neiti. Amanita 2011

Lapin perukoilla tapaavat Smolnan naisopiston kasvatti ja seurapiireihin kyllästynyt paroni. Pystyvätkö he murtamaan 1800-luvun säätyraajat?

UTRIO, KAARI: Paperiprinssi. Amanita 2015

Merikapteeni Sebastian Ross palaa monen vuoden poissaolon jälkeen raajarikkona kotiin ja joutuu ottamaan vastuun suvun paperiruukista. Naapurikartanon neiti Wilhelmine Falk olisi enemmän kuin pätevä auttamaan ruukin talousasioissa, mutta joutuu isänsä kuoltua sukulaisten hoteisiin Helsinkiin. Siellä tämän älykkään ja reippaan nuoren naisen kohtalo tuntuu olevan täysin muiden järjesteltävissä, mutta miten käykään?

UTRIO, KAARI: Pappilan neidot. Tammi 1976

Somerniemen pappilan kolme mamsellia ovat aivan eriluonteisia, mutta säädyllystä avioliittoa he kaipaavat kaikki. Sääty-yhteiskunnan vaatimukset ovat 1830-luvulla tiukat.

UTRIO, KAARI: Rakas Henrietta. Tammi 1977

Henrietta on Helsingin uljain neitokainen, mutta sopivan aviomiehen löytäminen tuntuu hänestä vaikealta. Valvottavana on vielä jotain tavoittamatonta kaipaileva ystävätär ja jotain liiankin läheltä tavoitteleva veli.

UTRIO, KAARI: Rautaliilja : romaani lemmeistä ja mammonasta. Tammi 1979

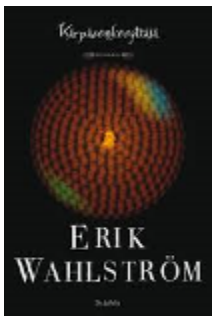
Romaanissa seurataan 1820-luvun Etelä-Suomessa sijaitsevan maalaispitäjän ja sen rautaruukin ihmisten elämää. Pääroolissa on topakka ja taitava talousmamselli Amelie.

UTRIO, KAARI: Ruma kreivitär. Tammi 2002

Hilpeän romanttinen tarina espoolaisen kartanon herrasväestä sijoittuu Helsinkiin ja Espooseen. Neljän neitokaisen välityksellä kuvataan naisen asemaa 1830-luvulla, jolloin tärkeintä olisi päästä hyviin naimisiin. Mukana on myös todellisia henkilöitä, mm. Aurora Stjernvall.

UTRIO, KAARI: Saippuaprinsessa. Tammi 2004

Romanttinen epookkikomedia 1830-luvun Suomesta, maasta, joka oli vasta vaihtanut isäntää eikä vielä ymmärtänyt olevansa kansakunta. Ylhäiseen kaupunkitaloon Helsingin Kasarmitorin laitaa saapuu outo kirje. Rahavaikeuksissa kamppailevan paroniperheen niskoille ollaan työntämässä tuntematon orpotyttö.

UTRIO, KAARI: Seuraneiti. Amanita 2013

Papintytär Linda saa kutsun kauppaneuvoksettaren seuraneidiksi Helsinkiin. Miten ujo savolaisneito sopeutuu seurapiirien tapoihin ja juoniin, kun kättäkin on tavoittelemassa kaksi täysin erilaista miestä?

UTRIO, KAARI: Vaitelias perillinen. Tammi 2009

Rautialan ruukinkartanon omistusoikeudesta taistellaan. Voittaako moukaksi leimattu kapteeni Robert Bravert vai tuntemattomuudesta tupsahtanut nuori leski Claudia?

WAHLSTRÖM, ERIK: Kärpäsenkesyttäjät. Schildts 2010

Ikääntynyt Johan Ludvig Runeberg viettää viimeiset vuotensa rullatuolissa. Menneisyyden muistot eivät ole kaikki mieluisia...

WENDELA (=Wendla Randelin): Elisabet. WSOY 1999

Miten käy, kun nuori ja kaunis aviovaimo Elisabet rakastuu miehensä hyvään ystävään? Kirja ilmestyi alun perin vuonna 1848, joten sen sisältämät moraalikäsitkukset ja ajatukset voivat nykylukijasta tuntua vierailta.

VIERROS, TUURE: Puhuva kivi. Kirjayhtymä 1994

Kuvaus 1800-luvun kulttuurielämästä ja sen keskeisistä vaikuttajista, etenkin runoilija ja fyysikko Johan Jakob Nervanderista (1805–1848).

VIKKILÄ, JUKKA: Akvarelleja Engelin kaupungista. Gummerus 2016

Vuoden 2016 kaunokirjallisuuden Finlandia-palkinnon voittanut teos Johan Carl Ludvig Engelistä (1778-1840), jonka ansiosta Helsinki muuttui kallisoisesta kylästä kansainväliset mitat täyttäväksi kaupungiksi ja moni muu paikkakunta sai empiretyylinen kirkon tai kartanon.

WINCKELMANN, BARBARA: Sinun vihasi päivä. Gummerus 1979

jatko-osat:

Sarastuksen tuolla puolen. Gummerus 1981

Keisarin kaupunki. Gummerus 1983

Kivilinna. Gummerus 1985

Kaupunki kapinassa. Gummerus 1987

Romaanisarja alkaa 1740-luvulta, jolloin Helsinki on pieni 3000 asukkaan kaupunki. 1800-luvulla se on jo vilkas varuskuntakaupunki, jota itse keisari Aleksanteri I kunnioittaa vierailullaan. Sarja päättyy yhteiskunnallisen murroksen aikaan ja kenraalikuvernööri Bobrikovin murhaan vuonna 1904.

VUONTISJÄRVI, ELSA: Proksinvainiot. Karisto 1993

Romaanissa kuvataan Enontekiön historiaa 1700- ja 1800-lukujen vaihteessa. Päähenkilöllä Ingeri Hansenilla on parantajan ja näkijän lahjat.

YLI-LONTTINEN, TUULIKKI: Hanna : Kiukaanniemen vahva emäntä. Mäntykustannus 2012

Tarina ähtäriläisen Kiukaanniemen tilan ja sen asukkaiden vaiheista ulottuu 1840-luvulta 1930-luvulle asti. Hanna on talon vanhin tytär, joka äidin kuoltua joutuu ottamaan vastuun sisaruksistaan.

